

קוראים ברכות וקללות שב' בחוקותי, שהפורענות באה על חטא, ואם ישובו בתשובה ינצלו.
דין בקריאת הקללות: אין מפסיקין לקרוא לעולה אחר באמצע הקללות שב' בחוקותי, אלא אחר קורא את כולן, שאין מברכים על הפורענות, והעולה או המפסיק באמצע הקללות מברך על הפורענות.
המשך דיני הקריאות: ביום שני ובחמישי ובשבת בתפילת המנחה, קורין שלשה קראים בפרשת השבוע בסדרן היכן שהפסיקו בשבת הקודמת, ואין קריאות אלו עולים להם מן התפילות של הקריאה בפרשת השבוע בשבת שאחריהם, וצריכים לקרוא שוב מה שקראו באמצע השבוע.
המקור שבכל מועד קוראים בענינו: שנאמר (ויקרא כג טז) וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, ודורשים שמפנין של מועדי ה' יהיו קורין ענין כל אחר ואחר מהם בזמנו.

גמרא

ברייתא המבארת את הקריאות וההפטרות שבכל המועדים: תנו רבנן, ביום טוב ראשון של פסח קורין בפרשת מוצאות שבתורת כהנים, ומפסיקין בבניא בפסח שנצטוו בו ישראל בגלגל בימי יהושע לאחר שנימולו (יהושע ה ב"ב), מוסיפה הגמרא: והאידין בחוץ לארץ דאיבא תרי יומי למועדים מחמת הספק, חזרו וקראו פרשת המועדות גם ביום טוב שני, אך ההפטרה ביזמא קמא בפסח גלגל, ולמחר בפסח שצויה עליו יאשיהו לאחר שביער הבמות והפטלים מישראל (מלכים ב' כג א"ה).
המשך הברייתא: ושאר ימות הפסח בחול המועד, מלבד וקרא מענינו של פסח. מבררת הגמרא: מאי היא. משיבה הגמרא: אמר רב פפא, מאפי' כימן. כלומר הפרשיות המתחילות באותיות אלו. והם מושכו וקחו לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח (שמות יב כא), אם כסף תלוה את עמי (שם כב כד), פסל לה שני לחת אבנים בראשנים (שם לד א), וידבר ה' אל משה וגו' ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו (במדבר ט א).
המשך הברייתא: ביום טוב האחרון של פסח קורין ויהי בשלח שבה ענין קריעת ים סוף ופרשת השירה (שמות יג יז - טו כה), שביום זה אמורה בני ישראל כשנכרע להם הים. ומפסיקין וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת (שמואל ב' כב), ולמחר ביום טוב שני בחוץ לארץ קוראים כל הבכור אשר יולד וגו' (דברים טו יט), ומפסיקין עוד ביום גבג לעמוד וגו' (ישעיה י לב).
המנהג בזמנו בסדר קריאות הפסח: אמר אבי, והאידין נהוג עלמא לטיקרי בפסח לפי סימן זה: מ'ש' דהיינו מ'שכו וקחו לכם ביום טוב ראשון, תורא דהיינו שור או כשב' ביום שני, קדש דהיינו קדש לי כל בכור' (שמות יג ב) ביום שלישי, בכפשא דהיינו אם כסף תלוה את עמי ביום רביעי, פסל דהיינו פסל לה שני לחת אבנים ביום חמישי, בכפרא דהיינו וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו' ויעשו בני ישראל את הפסח במועדו ביום ששי, שלח דהיינו ויהי בשלח שבביעי של פסח, בכפרא דהיינו כל הבכור אשר יולד ביום טוב האחרון בחוץ לארץ.
המשך הברייתא: בעצרת קוראים בשבעה שבועות תקפר לה וישיית תג שבעות לה אלהיה' (דברים טו טו), ומפסיקין בכתובין (ג א) בפרשה שמדברת במתן תורה. אחרים אומרים, קוראים בחדש השלישי וגו' (שמות יט א) שהיא פרשת קבלת התורה, ומפסיקין בפרשת המן במדבר בנבואת יחזקאל (יחזקאל א). מוסיפה הגמרא: והאידין בחוץ לארץ דאיבא תרי יומי, עבדינן בתרויהו, ואיבא, דהיינו ביום הראשון קוראים 'בחדש השלישי' ומפסידים במרכבה, ובשני קוראים 'שבעה שבועות' ומפסידים בתבוק.
המשך הברייתא: בראש השנה קוראים בחדש השביעי' (במדבר כט א) שהיא פרשת קרבנות היום, ומפסיקין בפרשה שנאמר בסופה (ירמיה לא יט) ה'בן יקר לי אפרים' וגו', משום המשך הפסוק ובר אברנו עוד וגו' רחם ארמנו נא ה' שמדבר בזכרונות ויש אומרים, קוראים ויה' פסח את שדה' (בראשית כא א) שהיא בראש השנה ר"ה א"א, ומפסיקין במעשה תנה (שמואל א' א) שאף היא נפקדה אז ר"ה שם. מוסיפה הגמרא: והאידין דאיבא תרי יומי של ראש השנה אף

בארץ ישראל (ר"ה ב), ביזמא קמא נהגים ביש אומרים, ולמחר קוראים ויהאליהם נפה את אפרים' (בראשית כב) כדי להזכיר זכות עקידת יצחק במשפט היום, ומפסיקין ה'בן יקר לי אפרים' וגו'. המשך הברייתא: ביום הכפורים קורין פרשת אפרים מות' (ויקרא טו) שבה נאמר סדר עבודת היום. ומפסיקין כי כה אמר רם ונשא' (ישעיה נז יד - נח טז), ובמנחה של יום הכפורים, קורין בפרשת עזרות (ויקרא יז), שזו עבירה מצויה ונפשו של אדם מחמתה ויצרו תוקפו, ומי שיש עבירות בידו יפרוש מהן, ומפסיקין בספר יונה שמדבר באנשי נינוה ששבו על חטאותיהם וקיבל ה' תשובתם.
אגב שהזכר הפסוק כי כה אמר רם ונשא, מובא מאמר הנדרש ממנו: אמר רבי יוחנן, כל מקום כלומר בתורה נביאים ובכתובים כדלהלן שאינה מוצא נבונה של הקדוש ברוך הוא, שם אינה מוצא גם את עניוהנותו, שאין מידתו כמידת בשר ודם שהגיבור מרחיק הנדבאים ושפלי הרוח כיתומים ואלמנות, אלא על אף גבורתו מקרבם ומשגיח עליהם ביותר. ודבר זה כתוב בתורה, ושני בשנית בנביאים, ושולש בשלישית בכתובים. ומפרט: כתוב בתורה, שנאמר (דברים יח) כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלילים וארוני הארונים האל הנולד הגבר הנזכר שזה גבורתו, וכתוב בפסוק בתייה (שם יח) עשה משפט יתום ואלמנה' חו ענותנותו שתומך בנדבאים. שני בנביאים, שנאמר (ישעיה נז טז) כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש וגו', וכתוב בתורה (שם) ואת רבא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדבאים. שולש בכתובים, דכתיב (תהלים סו ט) סולו לירובב בעצרות ביה שמו', וכתוב בתורה (שם סו ט) אבי יתום ודין אלמנות'.
המשך הברייתא: יום טוב הראשון של חג הסוכות קורין בפרשת המוצאות שבתורת כהנים. ומפסיקין הנה יום בא לה' (זכריה יד) שנאמר שם (יד טז) ועלו מדי שנה בשנה וגו' ולחג את חג הסוכות'. מוסיפה הגמרא: והאידין דאיבא תרי יומי, למחר סיקרא בתורה ה'בי נמי קרינן כלומר ביום טוב ראשון, ואפסידין מאי מפסיקין, וייקחלו אל המלך שלמה וגו' בחג הוא החדש השביעי' (מלכים א' ח ב), שמדובר שם בחנוכה הבית שהיתה בסוכות.
המשך הברייתא: ושאר כל ימות החג של סוכות, קורין בפרשת החג (במדבר כט יד) קרבן כל יום ביומו. וביום טוב האחרון של חג שהוא 'שמיני עצרת', קורין בחוץ לארץ כל הבכור' (דברים טו יט) ומתחילים מ'עשר תעשר' (שם יד כב), שנאמרו שם הרבה מצות וחוקים וקבוצה, ובהמשך (שם טו א"ה) נאמרה פרשת המועדות, ומפסיקין ויהי ככלות שלמה' וגו' (מלכים א' ט א) שמוזכר בפסוק שלפניו (שם ח טו) ביום השמיני שלח את העם וגו' והוא יום שמיני עצרת. למחר ביום טוב שני של גלויות שהוא שמחת תורה, קורין כל פרשת וזאת הצרכה' (דברים לג לד) וחותרים בברכת משה לישראל, ומפסיקין ויעמוד שלמה לפני מזבח ה' וגו' (מלכים א' ח כב), כיון שהיא תפילה שהתפלל על כל ישראל בחנוכה הבית, ומענין סיום התורה בברכת משה לישראל.
דיני קריאות במועדים שונים: אמר רב הונא אמר רב, בשבת שקל להיות בחולו של מועד, בין בפסח בין בסוכות, סקרא בתורה קרינן יאה אתה אמר אלי וגו' (שמות לג יב) לפי שמזכר בפרשה זו עניני שבת ופסח וסוכות, וגם משם למדו חכמים (תנינה יח) איסור מלאכה בחול המועד, ואפסידין בשבת זו, אם היא בפסח העצמות היבשות' (יחזקאל לו א"ה) ובסוכות ביום בא גז' (שם לח יח). בתנוכה קוראים בפרשת קרבנות השמינים שהקריבו בעת חנוכה המזבח, ומפסיקין בשבת חנוכה בנרות דוכריה [המזכרים בספר זכריה] שהוא מענין חנוכה, ואי סיקלע' שתי שבתות בחנוכה, ביום הראשון וביום השמיני, מפסידים בקמיתא בנרות דוכריה, ובכתרייתא בנרות שלמה. בפסח קוראים וייבא עמלק' (שמות יז ח), שהמן מזרע עמלק היה. בראש חודש קוראים ובראשי חודשיכם' (במדבר כח יא), ובראש חודש שקל להיות בשבת מספידין ויחיה מדי חדש בחדשו' (ישעיה סו כג) שנאמר על ראש חודש, ולא את הפטרת פרשת השבוע. ואם ה'ל ראש חודש להיות באחד בשבת, בשבת שמאתמול מספידין ויאמר לו יהונתן קר החדש' (שמואל א' כ ד), אמר רב הונא,

מגילה דף לא עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה - עוז והדר" (ליום רביעי) רלה

דברים בפרשת כי תבוא (בכ טו-טז), פוסק, מבארת הגמרא: מאי
 טעמא, הללו שבתורת כהנים בלשון רבים אמורות, והיינו שהכוונה
 לכל ישראל, וגם משה כפי הנבונה אמרו, כן אמר לי ה'
 לומר לכם, שהרי אומר שם בלשון 'ונתתי' זה הפקדתי, והיינו מי
 שבידו לעשות כך, ולכן יש לחשוש להן יותר, והללו שבמשנה
 תורה בלשון יחיד אמורות, וגם משה כפי עצמו אמרו, אם תעבור
 על מצוותי יעשה לך כך, ולא בלשון הגבורה, וכיון שאמר זאת
 בלשונו, העובר אינו נחשב מואס במוסר ה', ולכן יש לחשוש להן
 פחות מן הקודמים.
 מעשה בענין קריאת הקללות: לוי בר בופי הנה קרי וקא פנגמם
 קפיה דרב הונא פארדי - קרא במרוצה ובקושי את הקללות
 שבמשנה תורה. אמר לו רב הונא, אפגפושך - קרא כרצונך, ואם
 רצונך להפסיק בין שאתה מתקשה בקריאתם, הפסק, שכן לא שנו
 במשנתנו שאין מפסיקים בקריאה אלא בקללות שבתורת כהנים,
 אכל בקללות שבמשנה תורה, פוסק.
 ברייתא בזמן קריאת הקללות: תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר,
 עזרא תיבן להו לישראל שיהו קורין בקללות שבתורת כהנים קודם
 עצרת (1-חג השבועות), ובקללות שבמשנה תורה קודם ראש השנה.
 מבררת הגמרא: מאי טעמא. משיבה הגמרא: אמר רבי אבהו ואתימא
 ריש לקיש, לסימן הוא, כדי שתכלה השנה וקללותיה. מקשה
 הגמרא: בשלמא בקללות שבמשנה תורה איכא כדי שתכלה שנה
 וקללותיה, שאו אכן מסתיימת השנה, אלא בקללות שבתורת
 כהנים שקוראים קודם עצרת, כיצד שייך שתכלה שנה וקללותיה,
 אטו עצרת ראש השנה היא. מתרצת הגמרא: אין, אכן עצרת נמי
 ראש השנה היא, דתני (ראה טו), בארבעה פרקים העולם נידון וכו',
 ובקצרת על פירות האילן, ומבואר שראש השנה היא לפירות
 האילן, כיון שבו זמן הקציר.
 ברייתא נוספת מדברי רבי שמעון בן אלעזר: תניא, רבי שמעון בן
 אלעזר אומר, משל למי שיש לו בית ורוצה לבנות עליה על גביו,
 אם יאמרו לך וקנים סתור את הבית כדי לבנותו עבה יותר שיוכל
 לסבול כובד העלייה שעליו, וילדים יאמרו לך בנה את העלייה על
 הבית הקיים ויוכל לסבול כובד העלייה, שמע לזקנים ולא לילדים,
 וסתור ואל תבנה, טפני שסתירת הזקנים בגין הוא, שהרי רק מחמת
 הסתירה והבנין החדש תוכל העלייה הנבנית על גביו להתקיים,
 ובגין הנצרים סתירה היא, שהרי אם תבנה העלייה על הבית הקיים,
 יסתר ויפול אף הוא מכובד העלייה שעליו, והזקנים ודאי בקיאים
 יותר בכך. וסימן לך, והוא הנמשל, המעשה בך תבנה בן שלמה
 (מלכים א' יב גיט) שמלך אחרי אביו, וביקשו ממנו העם להקל
 מעליהם עול המס, והזקנים יעצו לו סתירה שאכן יקל על העם
 כבקשתם, והיתה עצתם בניה, שכל העם ירצו בו ותתקיים
 המלוכה, והילדים יעצו לו בניה להכביד עול המיסים עליהם כדי
 להעשיר קופת המלוכה, והיתה עצתם סתירה, כפי שהיה בסוף
 שמרדו בו ישראל.
 הגמרא עוברת להמשך המשנה בענין הקריאות בשני חמישי
 ובשבת במנחה, ומביאה ברייתא המבארת מה קוראים בהם: תנו
 רבנן, מקום בתורה שפסטיקון בו בשבת שחרית, שם קורין במנחה,
 ומקום שפסטיקון בו בשבת במנחה, שם קורין ביום שני, ומקום
 שפסטיקון בשני, שם קורין בחמישי, בחמישי, שם קורין לשבת
 הנפאה בשחרית, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, במקום שפסטיקון
 בו בשבת שחרית, שם קורין באותה שבת במנחה, וכן בשני ובחמישי
 ולשבת הנפאה בשחרית.
 ההלכה בזה: אמר רבי זירא, הלכה כרבי יהודה, שמקום שפסטיקון
 בשבת שחרית, שם קורין במנחה ובשני ובחמישי ולשבת הנפאה.
 שואלת הגמרא: ולימא הלכה כרבי יהודה, ואנו נדע שכוונתו
 להלכה זו, ומדוע הוצרך לומר את כל ההלכה.

בראש חדש אב שקל להיות בשבת, פסטיקין בשונה משאר ראשי
 חדשים 'הדשיכם ומועדיכם שנהא נפשי היו עלי למורה' (ישעיה א יד),
 שיש בה מענין הפורענות.
 הגמרא מבארת פסוק זה: מאי 'היו עלי למורה', אמר הקדוש ברוך
 הוא, לא היין להם לישראל שחוסאין לפני בעשיית מועדים שבדו
 מליבם, אלא שאף פסטיקין אותי לידע איזו נורה קשה אביא עליהם
 שתהא מדה כנגד מדה שידעו שהעונש בא להם על העבירות
 שעשו ולא במקרה.
 מבררת הגמרא: בתשעה פאב נופיה מאי פסטיקין. משיבה הגמרא:
 אמר רב, איבה היתה לזונה' (ישעיה א כא) שמדובר שם בענין
 הפורענות. עוד מבררת הגמרא: מקרא בתורה בתשעה באב מאי.
 מביאה הגמרא ברייתא בענין זה: תניא, אהרים אוקרים, קוראים
 ואם לא תשמעו לי' (ויקרא כו יד) דהיינו הקללות שבפרשת בחקותי.
 רבי נתן בר יוסף אומר, 'עד אנה ונאצוני העם הזה' (במדבר יד א)
 דהיינו פרשת המרגלים. ויש אוקרים שקוראים 'עד מתי לעדה
 הרעה הזאת' (שם יד כז) דהיינו המשך פרשת המרגלים. אמר רבי
 הארנא נהוג עלמא למיקרי בתשעה באב 'כי תוליד בנים' (דברים ד
 כה) שנאמר שם מעין מה שאירע בתשעה באב, ופסטיקין אסוף
 אסיפ' (ירמיה ה יג) שהיא תוכחה לישראל על חטאותיהם.
 שנינו במשנה: [בפסטיקין] בפעשה פראשית וכו'.
 מבררת הגמרא: מנהגי מילי, כלומר מה ענין קריאת מעשה
 בראשית למעמדות של הקרבנות. מבארת הגמרא: אמר רבי אפי,
 שאלמלא הפעשות שאו מקריבים קרבנות, לא נתקיימו שמים
 וארץ, שנאמר (ירמיה לג כה) 'אם לא בריתי יוסם ולילה חוקות שמים
 וארץ לא שפתי', כלומר שאם לא ברית התורה והמצוות
 שמקיימים אותם ישראל אין קיום לבריאה, ואלמלא הקרבנות היו
 ישראל כלים בחטאם, ונמצא שקיום הבריאה תלוי בקרבנות, ולכן
 קוראים במעמדות במעשה בראשית. ראה נוספת: ועוד פתיב
 בברית בין הבתרים (בראשית טו ח) 'ויאמר ה' אלהים בפה אדע כי
 איששנה, ופירוש הפסוק, שכן אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא,
 רבוננו של עולם, שפא - האם לאחר שתבחר בהם לעם הם ושלום
 ישראל חוטאים לפניך, ואתה עושה להם כליה בדור הפלגא ופיזור
 בדור הפלגא. אמר לו, לא. אמר לפניך, רבוננו של עולם, 'בפה אדע'
 - מה תאמר לי ללמדם דבר שיתכפרו בו עוונותיהם ולא יענשו.
 אמר לו, 'קחה לי עולה משולשת' וגו' (שם טו ט), כלומר, הקרבנות
 יכפרו עליהם. אמר לפניך, רבוננו של עולם, תינח בן שפית הפקדש
 קיים שיקריבו בו קרבנות ויכפרו עליהם ולא יענשו, אך בן שפית
 בית הפקדש קיים מה תהא עליהם, הרי אין קרבנות שיכפרו
 עליהם. אמר לו, כך תתנתי להם את סדר אמירת הקרבנות, שכל
 וכן שקוראין בהן בכוונה מעלה אני עליהן פאילו מקריבין לפניך קרבן,
 ואז מוחל אני על כל עונותיהם.
 שנינו במשנה: בתעניות פרכות וקללות ואין פסטיקין בקללות.
 מבררת הגמרא: מנא הני מילי שאין מפסיקים בקללות. משיבה
 הגמרא: אמר רבי תימא בר יסא אמר רבי אסי, דאמר קרא (משלי ג
 יא) 'מוסר ה' בני אל תקאם', והמפסיק בתוכחה מראה שהיא קשה
 לו ומואס בה. ריש לקיש אמר, לפי שאין אוקרים פרכה על
 הפורענות, והמפסיק באמצע הקללות, וכן המתחיל לקרוא
 באמצען, מברכים ברכת התורה על הפורענות.
 מבררת הגמרא: אלא היכי עכיד כדו שלא לברך על הפורענות.
 משיבה הגמרא: תנא בברייתא, כשהוא מתחיל לקרוא את
 הקללות, מתחיל לקרוא בפסוק שלפניהם, וכשהוא פסיק אותן
 פסיק בפסוק שלאחריהן.
 הגבלה לדין שאין מפסיקים בקללות: אמר רבי אבהו, לא שנו במשנתנו
 שאין מפסיקים אלא בקללות שבתורת כהנים - חומש ויקרא
 בפרשת בחקותי (כו יד-טג), אכל בקללות שבמשנה תורה - חומש

פירוש הכתוב כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלוהיכם, שההבדלה שעל-ידי העוון היא ביניכם ודוקא, אבל לגבי אלוהיכם גם העוון אינו מפסיק.